

ירושלים, י"ג בטבת, תשס"ד

7 בינואר, 2004

חוזר מס' ח-06-2124

(9127.doc)

לכבוד
התאגידים הבנקאיים

הנדון: גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. רשות ניירות ערך בארה"ב (ה-SEC) פרסמה ביום 12.12.01 את הודעתה בדבר גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים. בארה"ב, תאגידים בנקאיים, כללו בדוחות הכספיים לשנת 2002 גילוי ליישום מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, כפי שנדרש בהודעת ה-SEC.
2. לאור האמור לעיל, לאחר התייעצות עם ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל עם המפקח על הבנקים ועם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, קבעתי הוראת שעה בנושא גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, כמפורט להלן.

דברי הסבר

3. ראוי שהבחירה והיישום של מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים תשתקף באופן נאות בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון של תאגידים בנקאיים. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהן גם חשובות ביותר כדי לתאר את המצב הפיננסי של התאגיד וגם קשות, סובייקטיביות ומחייבות הערכות מסובכות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שלפי טבעם הם אי-וודאיים.
4. לשינויים תכופים בסביבה הפיננסית והתפעולית יש השפעה ניכרת על המידע המדווח בדוחות הכספיים. לכן יישום כללי חשבונאות מקובלים אינו מבטיח כשלעצמו גילוי של כל המידע הרלוונטי לקוראי הדוחות הכספיים. זאת, אם לא ניתן גילוי אנליטי לסביבה הפיננסית והתפעולית של התאגיד הבנקאי, לסבירות ולהשפעה של שינויים אפשריים בסביבה הנ"ל.
5. בהוראות הדיווח לציבור נדרש גילוי בדבר המדיניות החשבונאית, כמפורט להלן:

א. דוח כספי – לפי עקרונות חשבונאות מקובלים בביאור בדבר מדיניות חשבונאית (עמ' 12-669) נדרש לתת גילוי למדיניות חשבונאית שנבחרה לגבי נושאים המפורטים בהוראה.

ב. דוח דירקטוריון – בעמ' 1-630 סעיף 2.2 (ב) נדרש "מידע שבידי ההנהלה על מגמות או תופעות ידועות היום שעלולה להיות להן השפעה מהותית על מצב התאגיד הבנקאי ועל תוצאות פעילותו".

6. יש להגביר את הגילוי הניתן בהתאם להוראות האמורות לעיל. בדוח דירקטוריון יש בדרך כלל התייחסות למגמות סביבתיות ותפעוליות למאורעות ואי-ודאויות. אבל לא ניתן הסבר להשפעה של מצבי אי ודאות אלו על שיטות, הנחות ואומדנים הנדרשים בביצוע מדידה חשבונאית. ניתן לשפר את נאותות הדוחות הכספיים על ידי מתן הסבר בדוח הדירקטוריון על אינטראקציה בין מצבי אי ודאות לבין מידע חשבונאי, הכלול בדוחות הכספיים.

ההוראה

7. יתווסף עמ' 2-698 (הוראות שעה - גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים) כלהלן:
"במטרה לשמר/לשפר את אמינות הדוחות הכספיים, על התאגידים הבנקאיים לפעול בהתאם לקריטריונים המפורטים להלן:

א. **דירקטוריון התאגיד הבנקאי ורואי חשבון המבקרים צריכים להתמקד במיוחד בהערכת המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, שיושמה בדוחות הכספיים.** במהלך עריכת ביקורת של דוחות כספיים, רואי חשבון בוחנים את שיקולי הנהלה ביישום מדיניות חשבונאית. תשומת לב מיוחדת למדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים תגביר את יעילות תהליך הביקורת. הנהלת התאגיד הבנקאי מצידה, צריכה להיות מוכנה לנמק את הבחירה, היישום והגילוי של מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים במיוחד, על מנת שרואי החשבון יוכלו להניח את דעתם בהתייחס ליישום ולגילוי.

ב. **דירקטוריון התאגיד הבנקאי צריך לוודא שהגילוי בדוח הדירקטוריון בהתייחס למדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, הנו מאוזן ו-fully responsive.** כדי לסייע להבנה של המשתמשים בדוחות, ראוי שתאגיד בנקאי יסביר בדוח דירקטוריון, את ההשפעות של מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, שיושמה, הנימוקים שהובאו בחשבון בעת החלטה על יישומה והסבירות לדיווח שונה מהותית, כתוצאה משימוש בהנחות אחרות או אם יתקיימו תנאים אחרים.

ג. **לפני סיום עריכה של דוחות כספיים שנתיים, הדירקטוריון או האורגן הראוי צריך לסקור את הבחירה, היישום והגילוי לגבי מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים.** הדירקטוריון או האורגן הראוי צריך לבחון את נהלי העבודה של ההנהלה בבחירת המדיניות החשבונאית. מומלץ לערוך דיונים בין הדירקטוריון או האורגן הראוי לבין ההנהלה ורואי החשבון בעניין נאותות המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, המועמדת ליישום.

ד. **תאגידי בנקאיים, הנהלות ורואי חשבון שאינם בטוחים לגבי יישום של עיקרון חשבונאי מקובל ספציפי (GAAP) יתייעצו איתנו.** אנו מעודדים את התאגידי הבנקאיים, הנהלות ורואי החשבון, הלוקחים חלק באחריות, לדווח באופן הוגן ומדויק על המצב הכספי ותוצאות הפעילות של התאגיד הבנקאי להיעזר בצוות המקצועי שלנו. נשתדל לתת סיוע זה בזמן קצר כי מטרתנו לטפל בבעיות לפני התרחשותן."

תחילה

8. על התאגידי הבנקאיים ליישם את ההנחיות לפי חוזר זה בעת עריכת הדוחות הכספיים משנת 2003 ואילך. רשות ניירות הערך האמריקאית פרסמה ביום 19.12.03 הבהרות לגבי דוח ההנהלה של חברה ציבורית (ה-MD&A) לרבות לגבי המדיניות החשבונאית בנושאים שההנהלות סבורות שהם קריטיים.
9. תאגיד בנקאי שיתקשה בישום האמור לעיל יפנה אל מר מ. שפיגל סגן המפקח על הבנקים ובמקרים מיוחדים נשקול הוראות מעבר ספציפיות.

עדכון הקובץ

10. מצ"ב דפי העדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
698-1 [1] (12/01) *	698-1 [1] (12/01)
698-2 [1] (1/04)	-----
699-33 [2] (1/04)	699-33 [1] (8/03)

* עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

יואב להמן

המפקח על הבנקים